

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 27. juuni 2022
(OR. en)

10729/22
ADD 1

POLMAR 43
POLGEN 102
COMAR 42
ENV 676
ENER 340
MAR 137
MARE 54
PECHE 235
RELEX 897
SUSTDEV 118
TRANS 451

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	JOIN(2022) 28 final
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: ÜHISTEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE Suunavõtt kestlikule sinisele planeedile - Ühisteatis ELi ookeanide majandamise tegevuskava kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument JOIN(2022) 28 final.

Lisatud: JOIN(2022) 28 final

EUROOPA
KOMISJON

LIIDU VÄLISASJADE
JA JULGEOLEKUPOLIITIKA
KÕRGE ESINDAJA

Brüssel, 24.6.2022
JOIN(2022) 28 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

**ÜHISTEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**Suunavõtt kestlikule sinisele planeedile - Ühisteatis ELi ookeanide majandamise
tegevuskava kohta**

{SWD(2022) 174 final}

1. Ookeanide majandamise raamistiku tõhustamine¹

Merekeskkonna elurikkuse kaitse ja säilitamine

Euroopa Liit teeb järgmist:

- nõuab bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames **ambitsioonikat 2020. aasta järgset üleilmset elurikkuse raamistikku** ning ambitsioonikat, õiglast ja tasakaalustatud lepingut mere elurikkuse kohta väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel;
- on seisukohal, et meremineraalide kasutamine ei tohiks piirkonnas² alata enne, kui täidetud on kõik kolm järgmist kriteeriumi: i) on olemas piisavad teaduslikud teadmised süvameri ökosüsteemide ning kaevandamise võimaliku mõju kohta mereökosüsteemidele ja nende teenustele; ii) kooskõlas ettevaatuspõhimõtte ja ÜRO mereõiguse konventsiooniga on kehtestatud piisavad sätted merekeskkonna tõhusaks kaitsmiseks kaevandamistegevuse kahjuliku mõju eest piirkonnas ning iii) on võimalik tõendada, et kaevandustehnoloogiad ja -tavad ei avalda kahjulikku mõju;
- edendab aktiivselt Antarktika merekaitsealade loomist Antarktika vete elusressurside kaitse komisjoni (CCAMLR) konventsiooni alal;
- kaitseb kalavarusid ja mereökosüsteeme oma tulevases tegevuskavas, tuginedes ELi õiguslikule nõudele saavutada hea keskkonnaseisund, sealhulgas merepõhja terviklikkuse tagamiseks, ning võtab vajaduse korral meetmeid elurikkusele kõige kahjulikumate püügivahendite kasutamise reguleerimiseks.

Säästev kalapüük ja vesiviljelus

Euroopa Liit teeb järgmist:

- tugineb teatavate kahjulike kalandustoetuste keelustamist käsitlevale üleilmsel WTO kokkuleppele, mis sõlmiti juunis 2022, ja tugevdab seda võimalikult kiiresti elementidega, milles ei ole veel kokkuleppele jõutud;
- jätkab ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemise rahvusvaheliste eeskirjade, eelkõige sadamariikide võetavaid meetmeid käsitleva ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni kokkuleppe järgimise ja tõhusa rakendamise edendamist³ ning täidab juhtrolli ümberlaadimist käsitlevate FAO vabatahtlike suuniste koostamisel;
- jätkab ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastaste mehhanismide edendamist kõigis piirkondlikes kalandusorganisatsioonides ning nõuab piirkondlike kalandusorganite, eelkõige Kesk-Atlandi idaosa kalastuskomitee ja Kesk-Atlandi lääneosa kalanduskomisjoni kujundamist piirkondlikeks kalandusorganisatsioonideks;
- hõlbustab piirkondlike kalandusorganisatsioonide vahelist teabevahetust ja koordineerimist („praktikakogukondi“) kalavarude majandamise parimate tavade ja muude ühist huvi pakkuvate küsimuste alal, tuginedes võimalikult suurel määral olemasolevatele protsessidele;

¹ Poolpaksus kirjas on esitatud ookeanide majandamist käsitlevas ühisteatises rõhutatud meetmed.

² ÜRO mereõiguse konventsiooni kohaselt tähendab „piirkond“ merepõhja ja ookeanipõhja ning nende aluspinnast väljaspool riikliku jurisdiktsiooni piire.

³ Sealhulgas tugivahendite (ülemaailmne teabevahetussüsteem, ülemaailmne kalapüügilaevade, külmutuslaevade ja abilaevade register) arendamise ning arengumaadele antava abi kaudu.

- aitab kaasa Põhja-Jäämere keskosas reguleerimata avamerekalapüügi vältimist käsitleva kokkuleppe edukale rakendamisele ja toetab Põhja-Jäämere merekaitsealade määramist, sealhulgas Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse konventsiooni (OSPARi konventsioon) kaudu;
- kujundab oma säästva kalapüügi partnerluslepingud ümber, et need aitaksid tõhusamalt kaasa ookeanide paremale majandamisele;⁴
- jätkab oma laevastiku tegevuse tähelepanelikku jälgimist ELi vetest väljaspool, kasutades selleks välispüügilaevastiku jätkusuutlikku majandamist käsitlevat määrust,⁵ ning edendab rahvusvahelisel areenil sama kõrgeid standardeid;
- edendab säästvat kalanduskaubandust, järgides kolmandate osapooltega sõlmitud kahepoolsetes kaubanduslepingutes võetud kohustusi, ning tugevdab ookeanide majandamist partnerlus- ja koostöölepingute kaudu.

Piirkondlik merekeskkonna kaitse

Euroopa Liit teeb järgmist:

- suurendab jõupingutusi Musta mere reostuse eest kaitsmise konventsiooniga ühinemiseks;
- toetab piirkondlike merekonventsioonide, tegevuskavade ja sarnaste piirkondlike kokkulepete kaasamist kogu maailmas ÜRO keskkonnaprogrammi egiidi all vastu võetud piirkondlike merede programmi raames selliste rahvusvaheliste kohustuste täitmisel, mis on seotud elurikkuse kaitse ja säästva kasutamisega sealhulgas riikliku jurisdiktsiooni alt välja jäävatel aladel, ning plastireostuse vastasesse võitlusse.

Strateegilised partnerlused

Euroopa Liit teeb järgmist:

- kasutab vajaduse korral olemasolevaid dialooge ja koostöövorme ookeanide majandamise alase koostöö peavoolustamiseks;⁶
- tõhustab ookeanide majandamise alast koostööd ELi ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni (AKVRO) vahelise uue partnerluslepingu alusel;
- abistab partnerpiirkondi ja -riike globaalse Euroopa raames, et suurendada nende suutlikkust ookeanide paremal majandamisel, sealhulgas toetades peamiste ülemaailmsete ookeanide majandamise vahendite tõhusat rakendamist, mereressursside kaitset ja säästvat kasutamist, säästva sinise majanduse arendamist, ookeanipõhiste meetmete edendamist kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks ning meresõiduravalisusega seotud ohtude kõrvaldamist;⁷
- käivitab 2023.–2024. aastal meetmed, et toetada ookeanide paremat majandamist, sealhulgas säästva sinise majanduse arendamist Aafrikas, kooskõlas instrumendi

⁴ Komisjon on praegu hindamas säästva kalapüügi partnerluslepinguid, et muuta need tõhusamaks ja tulemuslikumaks ning paremini suunata kahepoolse koostöö ja ühise kalanduspoliitika välismõõtmelise eesmärki rakendamist.

⁵ Määrus (EL) 2017/2403.

⁶ Lisaks kahele ookeanialasele partnerlusele Hiina ja Kanadaga on ELil mitu kõrgetasemelist dialoogi olulist partneritega.

⁷ Sahara-taguse Aafrika piirkondliku sihtprogrammi raames on viiele piirkondlikule ookeaniprogrammile, mis on kindlaks määratud ja ettevalmistamisel, eraldatud soovituslik summa 180 miljonit eurot.

„Globaalne Euroopa“ programmitööga Aafrikas. 2022. aastal luuakse Aafrika ja ELi ookeanide majandamise strateegiline rühm, et teha strateegilisi prioriteete käsitlevaid ettepanekuid;

- korraldab koos India ookeani lääneosas asuvate ELi äärepoolseimate piirkondadega 2023. aastal teise merepiirkondade foorumi.

2. MAAILMAMERE KESTLIKU ARENGU SAAVUTAMINE AASTAKS 2030

Ookeanid ja kliimamuutused

Euroopa Liit teeb järgmist:

- toetab kolmandaid riike nende ookeanidega seotud meetmete rakendamisel Pariisi kokkuleppes tulenevate kohustuste täitmise riiklike järeelmeetmete raames ja edendab looduspõhiseid lahendusi;
- juhib IMO raames kokkulepet ambitsioonikate ja ajaliselt siduvate ülemaailmsete kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärkide, standardite ja meetmete kohta rahvusvahelises meretranspordis;
- vähendab ELi meretranspordist tulenevat kasvuhoonegaaside heidet, suurendades taastuvkütuste ja vähese CO₂ heitega kütuste kasutamist (algatus „FuelEU Maritime“) ning kehtestades CO₂ heite maksustamise (ELi heitkogustega kauplemise süsteemi laiendamine merendussektorile);
- toetab avamere taastuenergia arendamist, jagades ELi eksperditeadmisi kolmandate riikidega ning toetades uute turgudega seotud teadus- ja arendustegevust. Koosõlas algatusega „Global Gateway“⁸ toetab EL ka avamere taastuenergiasse tehtavaid investeringuid;
- suurendab jõupingutusi ookeanide loodusliku sinise süsiniku funktsiooni säilitamiseks, kaitstes ja taastades mere- ja rannikuökosüsteeme ning sätestades ökosüsteemide taastamise eesmärgid õigusaktides;⁹
- integreerib kliimamuutustega seotud kaalutlused piirkondlike kalandusorganisatsioonide teaduskomiteede, piirkondlike merekonventsioonide ning muude mere elusressursside kaitse ja majandamisega tegelevate asutuste töösse ja seda reguleerivatesse vahenditesse, näiteks mere elurikkust väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel käsitlevasse tulevasse lepingusse, ning edendab aktiivselt täiendavate merekaitsealade määramist, sealhulgas CCAMLRi poolt;
- edendab ulatuslikumat teadustööd kliimast lähtuvate ökosüsteemide murdepunktide kohta, püüab paremini mõista tegurite kombinatsioonist, eelkõige soojenemisest, hapnikusisalduse vähendamisest ja hapestumisest tulenevat kumulatiivset mõju ökosüsteemile, edendab teadusuuringuid ookeanide süsinikutaseme ja meretaseme tõusu ning nendega seotud looduspõhiste lahenduste kohta ning elavdab innovatsiooni, mis on seotud ookeanidel põhineva säästva kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemisega;
- edendab Londoni protokoll ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni otsuse X/33 ratifitseerimist ja tõhusat rakendamist ning püüab paremini mõista, kuidas nende piisava

⁸ JOIN(2020) 30 final

⁹ COM(2020) 380

teadusliku aluse, riskihindamise ja ettevaatusprintsipiiga seotud põhimõtteid kohaldatakse ookeanipõhise süsinikdioksiidi tehnoloogilise sidumise suhtes.

Võitlemine merereostusega

Euroopa Liit teeb järgmist:

- **osaleb aktiivselt läbirääkimistes õiguslikult siduva üleilmse plastilepingu üle;**
- toetab suutlikkuse arendamist partnerluste ja arengukoostöö kaudu, et võidelda maismaalt ja merest lähtuva merereostusega, sealhulgas merre uputatud laskemoonast tuleneva reostuse ohuga ja seda ennetada, ning edendada jäätmekäitlust, säästvat tarbimist ja tootmist ning ringmajanduse lähenemisviise;
- toetab ülemaailmseid ja piirkondlikke jõupingutusi, sealhulgas integreerides mere- ja rannikukeskkonna kaitse kahepoolsetesse suhetesse, et säilitada ja taastada merekeskkonna ja elurikkuse kvaliteeti;
- parandab ELi sadamate vastuvõtuvõimalusi, et koguda sise- ja rahvusvahelistel reisidel olevatelt laevadelt jäätmeid ja muid saasteaineid ning hallata neid vastavalt ringmajanduse põhimõtetele, samuti investeerib täiendavalt laevadelt pärit jäätmete ebaseadusliku merre heitmise avastamisse ja tõhustab rikkujate vastutusele võtmist.

Nn avatud registritena toimivate lipuriikide kohustuste täitmise soodustamine

Euroopa Liit teeb järgmist:

- valib ennetava lähenemisviisi tagamaks, et riigid täidaksid oma rahvusvahelisi lipuriigikohustusi, mis on sätestatud rahvusvahelistes konventsioonides (nt IMO, ILO, ÜRO mereõiguse konventsioon) ja kasutaksid täielikku suveräänset vastutust oma registrite üle, et olla valmis tõendama kontrolli nende lipu all sõitvate laevade tegevuse üle, lisades selle küsimuse asjaomaste riikidega peetavatesse kahepoolsetesse valdkondlikesse dialoogidesse (kalanduse, meresõiduohutuse, keskkonna ja töötajate õiguste vallas);
- suurendab jõupingutusi selle tagamiseks, et riigid täidaksid lipuriigina oma rahvusvahelisi kohustusi ETR-kalapüügi alaste dialoogide kaudu või viimase abinõuna kasutaksid kaubandusega seotud meetmeid, mis on seotud kolmandate riikide määratlemisega koostööd mittetegevate riikidena ETR-kalapüügi määruse raames;
- tõstatab asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel küsimused, mida tekitab avatud registrite ulatuslik kasutamine laevaomanike poolt, et kõrvale hoida kehtivatest eeskirjadest ja standarditest, samuti võimaluse võtta tegelikult kasusaavad omanikud sellise ebaseadusliku tegevuse eest vastutusele. Selle töö toetamiseks algatab komisjon uuringu, milles tutvustatakse avatud registreid kasutavate ettevõtjate ja nende registrite toimimises osalejate ärimudeleid ning pakutakse välja lahendusi tuvastatud probleemide lahendamiseks;
- kooskõlastab vastavaid poliitikameetmeid, et paremini tegeleda avatud registrite puudustega, ning seab ELi arenguabi saamise tingimuseks, et need riigid rakendaksid paremini peamisi ookeanide majandamist käsitlevaid rahvusvahelisi konventsioone (nt ÜRO mereõiguse konventsioon, IMO ja ILO konventsioonid).

Üleminek üleilmsele kestlikule sinisele majandusele

Euroopa Liit teeb järgmist:

- *töötab ühepoolsetest tariifikvootidest kasu saavate kalandustoodete impordi kestlikkuse suurendamise nimel, tuginedes käimasolevale ELi uuringule¹⁰ selles valdkonnas;*
- *alustab tööd G20 sinise majanduse arenguraamistikuga, et teha kindlaks ja tagada pikaajalise rahastamise allikad ülemaailmseks säästvale sinisele majandusele üleminekuks;*
- *jätkab ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioonis arutelu säästva vesiviljeluse põhjalike ja ambitsioonikate suuniste üle, tuginedes ELi vesiviljeluse kestlikkuse ja konkurentsivõime suurendamise strateegilistele suunistele;¹¹*
- *katsetab oma missiooni „Meie ookeanide ja veekogude taastamine 2030. aastaks“ kaudu lahendusi säästva vesiviljeluse ja säästva kalanduse jaoks, sealhulgas vähendades püügivahendite mõju mereökosüsteemidele;*
- *vaatab läbi ELi kalandus- ja vesiviljelustoodete turustamisstandardid, et anda tarbijatele ja tarneahela ettevõtjatele teavet ELi ja imporditud toodete oluliste kestlikkusega seotud aspektide kohta;*
- *toetab uuenduslikke ettevõtete juhitavaid algatusi, alustades esimesest üritusest „BlueInvest Africa“¹².*

Ookeanide lõimitud majandamine merekaitsealade ja mereruumi planeerimise kaudu

Euroopa Liit teeb järgmist:

- *tõhustab koostööd IOC-UNESCOga, et edendada mereruumi planeerimist kogu maailmas uue partnerluse kaudu, mis põhineb ühisel viieaastasel tegevuskaval, mis käivitatakse 2022. aasta lõpus toimival kolmandal rahvusvahelisel mereruumi planeerimise konverentsil;*
- *teeb koostööd rahvusvaheliste partneritega, et integreerida merekaitsealad ja muud tõhusad kaitsemeetmed ülemaailmsesse ühe ookeani kaitsestrateegiasse, et vähendada inimsurvet ja ookeanide seisundi halvenemist väljaspool kaitsealasid;*
- *toetab piirkondlikku koordineerimist ja ühise majandamise ühisprojekte, et kindlaks määrata hästi hallatud merekaitsealade ja muude tõhusate kaitsemeetmete ökoloogiliselt representatiivsed ja sidusad võrgustikud.*

3. TURVALISUSE JA OHUTUSE TAGAMINE MEREL

Turvalisus merel

Euroopa Liit teeb järgmist:

- *teeb täiendavaid investeeringuid merendusjulgeolekusse ja ülemaailmsesse kohalolekusse, eelkõige suurendades lahinguõppusi, Euroopa sadamate külastusi, ühispatrulle ja suutlikkuse suurendamist (nt viia 2023. aastaks koos India ja Vaikse ookeani piirkonna partneritega läbi õppus merel);*
- *tugevdab ja laiendab Vahemerel ja Somaalia ranniku lähedal läbiviidavaid ELi mereoperatsioone;*

¹⁰ Koostamisel.

¹¹ COM/2021/236 final.

¹² 7.–8. september 2022, Seišellid.

- tugevdab piirkondlikke partnerlusi huvipakkuvates merepiirkondades ning parandab olemasolevatest programmidest (nt SWAIMS, PASSMAR, GoGIN, MASE, PSP programm, CRIMARIO¹³) saadud kogemuste põhjal ülemaailmset olukorrateadlikkust ja merendusjulgeolekut;
- rakendab koordineeritud merelist kohalolekut muudes huvipakkuvates merepiirkondades;
- töötab 2025. aastaks välja ELi merendusjulgeolekualase teadlikkuse suurendamise mehhanismid, näiteks ühise teabejagamiskeskonna¹⁴ ja mereseire, ning tugevdab neid;
- hõlbustab vajaduse korral teabevahetust ja koordineerimist piirkondlike tsiviil- ja sõjaliste merendusalgatuste vahel, et parandada olukorrateadlikkust.

Ohutus merel ja inimväärsete töötingimuste edendamine kogu maailmas

Euroopa Liit teeb järgmist:

- edendab Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 2006. aasta meretöö konventsiooni ja ILO kalandustöö konventsiooni nr 188 ratifitseerimist ja tõhusat rakendamist;
- hindab, kuidas on liikmesriikides üle võetud direktiiv 2017/159, millega võetakse liidu õigusesse üle konventsioon nr 188, ja võtab kõik asjakohased meetmed, kui liikmesriik ei võta direktiivi nõuetekohaselt oma siseriiklikku õiguskorda üle;
- käsitleb kalandusega seotud probleeme, näiteks sunniviisilist tööd ja muud liiki töötajate õiguste rikkumisi asjakohastes kahepoolsetes dialoogides ning piirkondlikel ja rahvusvahelistel foorumitel, sealhulgas ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastase võitluse kontekstis¹⁵;
- toetab IMO algatusi, millega vähendatakse meretranspordist (mereprügi, veealune müra, õhu- ja veereostus) ja kalapüügist tulenevaid keskkonnanariske;
- vaatab läbi lipuriigi nõudeid, sadamariigi kontrolli ja laevaõnnetuste uurimist käsitlevad direktiivid,¹⁶ et võtta arvesse muutusi rahvusvahelises regulatiivses keskkonnas ja tehnoloogias, ning tagada, et viimase kümne aasta jooksul selle valdkonna ELi õigustiku rakendamisel saadud kogemused inkorporeeritaks ELi õigusesse.

4. Ookeanialaste teadmiste arendamine

Euroopa Liit teeb järgmist:

- ergutab ookeanide jätkusuutlikkust käsitleva valdkondade- ja valitsustevahelise teadus- ja poliitikaliidese – **valitsustevahelise ookeanide kestlikkuse töörihma** – loomist, tuginedes kohaldatavatele ülemaailmsetele eksperditeadmistele ja olemasolevatele teadusasutustele;

¹³ SWAIMS – Support to West Africa Integrated Maritime Security (Lääne-Aafrika integreeritud merendusjulgeoleku toetusprogramm), PASSMAR – Support Programme to the Maritime Security Strategy in Central Africa (Kesk-Aafrika merendusjulgeoleku strateegia toetusprogramm), GoGIN – Gulf of Guinea Inter-Regional Network (Guinea lahe piirkondadevaheline võrgustik), MASE – Regional Maritime Security Programme (piirkondlik merendusjulgeolekuprogramm), PSP – Port Security Programme (sadamate turvalisuse programm), CRIMARIO – Critical Maritime Route Wider Indian Ocean project (India ookeani kriitilise tähtsusega mereteede projekt).

¹⁴ Ühine teabejagamiskeskond käivitatakse eeldatavalt 2024. aasta alguses. See on välja töötatud selleks, et hõlbustada mereseireasutuste vahelist teabevahetust terves ELis, sealhulgas tsiviil-sõjalist koostööd.

¹⁵ COM(2022) 66

¹⁶ Direktiivid 2009/21/EÜ, 2009/16/EÜ ja 2009/18/EÜ.

- laiendab Copernicuse mereteenust ookeaniteenuste ELi standardina, osutades reaalsajas ookeanide seire, prognoosimise ja kliimaennustuste teenuseid;
- ühendab jõud partneritega, et luua riikliku jurisdiktsiooni alt välja jäävatel aladel pikaajalised ookeanide vaatlus- ja seiresüsteemid ning toetada pikaajalisi ookeanivaatlusi maailma lõunaosas, korraldades koolituskursuse;
- viib ellu Euroopa missiooni „Meie ookeanide ja veekogude taastamine 2030. aastaks“ koos teedrajavate projektidega igas Euroopa merebasseinis, et edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni eesmärgipäraste lahenduste leidmiseks ookeanidega seotud probleemide lahendamisel nii ELis kui ka väljaspool seda;
- töötab välja maailmamere digiteisiku, et aidata integreerida teadmiste väärtusahelat alates vaatluste kogumisest kuni lõppkasutajarakenduste loomiseni, esitada ühtne lähenemisviis rahvusvahelistele aruteludele ja anda panus rahvusvahelistesse algatustesse, nagu maailmamere digiteisikud;¹⁷
- jätkab tööd Atlandi ookeani alaste teadusuuringute liidu ja Musta mere sünergia raames.

¹⁷ <https://www.oceandecade.org/actions/digital-twins-of-the-ocean-ditto/>